

Кучма Ольга

*д.ю.н., проф., проф. кафедри трудового права та
права соціального забезпечення*

*Навчально-наукового інституту права
Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

ЄДИНИЙ РЕЄСТР КВАЛІФІКАЦІЙ – КЛАСИФІКАТОР ПРОФЕСІЙ: ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ

15 квітня 2025 року прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення національної системи кваліфікацій відповідно до актуальних потреб ринку праці та інших питань» (далі – Закон), яким внесено зміни до Кодексу законів про працю України, зокрема, до статті 4¹. Законом передбачено створення Єдиного реєстру кваліфікацій - Класифікатора професій, який має об'єднати Національний класифікатор професій, Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників, Реєстр кваліфікацій.

Крім того, назва професійної кваліфікації, що буде відсутня в Єдиному реєстрі кваліфікацій – Класифікаторі професій, визначається та затверджується розробником професійного стандарту та після його затвердження автоматично вноситься Національним агентством кваліфікацій в цей реєстр, що безперечно є позитивним зрушенням у формуванні єдиної бази.

Також законодавець заклав ефективний механізм обміну інформації, адже Єдиний реєстр кваліфікацій – Класифікатор професій має забезпечити обмін аналітичними, агрегованими даними, а також електронну інформаційну взаємодію з Єдиною державною електронною базою з питань освіти, Єдиною інформаційно-аналітичною системою центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, Реєстром застрахованих осіб, Єдиним порталом вакансій EURES(Європейської мережі служб зайнятості), інформаційною системою органів державної статистики, інформаційно-комунікаційними системами Пенсійного фонду України.

Підхід законодавця до створення та наповнення Єдиного реєстру кваліфікацій – Класифікатора професій врахував сучасні можливості ІТ-систем та потреби у інформаційній взаємодії, що дозволить ефективно використовувати наявні інформаційні інструменти для реалізації поставлених задач у означеній сфері.

Складно переоцінити важливість якісного визначення, оновлення та регулювання питань професійної кваліфікації, трудової функції тощо. Адже ці категорії важливі як при вступі у трудові відносини, так і в процесі їх існування та у питаннях зайнятості і працевлаштування: визначення кола посадових обов'язків, визначення роботи, яка не передбачена трудовим договором, визначення підходящої роботи та інше.

Проте для реалізації згаданих змін необхідні якісні нормативно-правові акти, які б закріпили дієвий механізм реалізації трудового законодавства у цій частині, адже потребують належного врегулювання питання фінансового забезпечення функціонування реєстру, порядок та форми отримання і оприлюднення інформації із реєстру, умови обробки персональних даних, строки внесення до реєстру інформації, змін, архівування, вилучення інформації, інші ризики та питання адміністрування цього ресурсу.

Також потребує уваги питання переходу із діючих ресурсів до новоствореного. Законодавцем надано один рік із дня набрання чинності Законом для налаштування процесу створення Єдиного реєстру кваліфікацій – Класифікатора професій та два місяці з дня набрання чинності Законом Кабінету Міністрів України надано строк для приведення своїх нормативно-правових актів у відповідність із Законом і забезпечення перегляду та приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із Законом.

Національне агентство кваліфікацій у своєму звіті за 2024 рік визначило серед стратегічних пріоритетів Національного агентства кваліфікацій у 2025 році участь у створенні нормативно-правових актів, які регулюють питання щодо визнання професійних кваліфікацій та унормування регульованих професій; формування правової основи для впровадження внутрішніх і зовнішніх механізмів

забезпечення якості процесу присвоєння професійних кваліфікацій; організаційно-методична підтримка розбудови мережі кваліфікаційних центрів, що здійснюватимуть оцінювання, присвоєння та визнання професійних кваліфікацій відповідно до європейських стандартів та ін. [1, С.65-66]. На сьогодні актуальна потреба у реформуванні зв'язків між стандартами освіти, професійними стандартами, попитом ринку праці на зараз і на майбутнє.

Прийняття Закону, яким створений Єдиний реєстр кваліфікацій - Класифікатор професій є потрібним кроком для удосконалення, оновлення і впорядкування класифікатора та реформування у означеній сфері, потребу в чому відчують і держава і бізнес і працівник (як нинішній так і майбутній). Проте, наскільки корисною буде така зміна залежить від того наскільки якісним буде впровадження цих змін на підзаконному рівні, що вплине на реалізацію цих змін на практиці.

Список використаних джерел

1.Звіт про результат діяльності Національного агентства кваліфікацій за 2024 рік. URL:<https://drive.google.com/file/d/16GcMrT40dhzARAmVJAzgS6Pc-iPtneA0/view> (дата звернення 22.04.2025).